

ਫੁੱਲ ਬੈਚ

ਖੋਸਲਾ, ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਫਲਸੌ, ਜੇ.3.,
ਰਾਮ ਰਛਪਾਲ - ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲੈਟ ਬੈਚ ਅਪੀਲੀ ਅਪਰਾਧੀ

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ, - ਜਵਾਬਦਾਰ

1953 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 253

195

Nov. 16th

ਇੰਡੀਅਨ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ (1872 ਦਾ 1)—ਸੈਕਸ਼ਨ 27—ਮੁਲਜ਼ਮ, ਪੁਲਿਸ
ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ, ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 'ਕਰੰਸੀ ਚੈਸਟ ਸਲਿਪ ਪਾੜ ਕੇ ਇਕ ਨਾਮੀ
ਜਗ੍ਹਾ' ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ- ਦੋਸ਼ੀ ਫਿਰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ।
ਉਥੋਂ ਦੇ ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ - ਬਿਆਨ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 27— ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ।

(ਪ੍ਰਤੀ ਫੁੱਲ ਬੈਚ) 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ
ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਦੀ ਖੋਜ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ
ਕੀ ਅਸਲ ਵਸੂਲੀ ਸੂਚਨਾ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ
ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ
ਹੈ।

(ਪ੍ਰਤੀ ਖੋਸਲਾ ਜੇ.) (1) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਰਿਕਵਰੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੋਲ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗਿਆਨ ਪਹਿਲਾਂ
ਬਿਆਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ THb ਸਰੋਤ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੈ ਨੂੰ
ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ
ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਖੋਜ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ
ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਪੁਆਇੰਟਿੰਗ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਕੀਤੀ
ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(2) ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਕਾਰਣ ਸਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਇੱਕ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇ ਲਾਜ਼ੀਕਲ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਦਿੱਤੀ
ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੜੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ
ਦਾ ਰੂਪ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਉਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ. ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ

ਇਹ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਖੋਜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਤਤਕਾਲ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾ ਕਾਰਣ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਉਸ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸੰਕੋਤ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(3) ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸਖਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਆਮ ਸਮਝ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ, 9 ਜੂਨ 1953 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਕੇਸ।

ਜੇ.ਜੀ. ਸੇਠੀ, ਆਰ . ਜੇ. ਕੋਹਲੀ ਅਤੇ ਐਚ ਐਲ ਸਿੱਬਲ, ਲਈ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਕੇ.ਐਸ. ਚਾਵਲਾ, ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਅਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ।

ਨਿਰਣਾ

ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਮੌਜੂਦਾ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਜਿਹੜੇ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ, ਉਹ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇੱਕ ਰਾਮ ਰਛਪਾਲ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਧਾਰਾ 409, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

* ਕੇਡਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਤਫਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਰਾਮ ਰਛਪਾਲ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਜੋ ਕਿ ਮੰਗ ਪੱਤਰ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਐਕਸ. ਪੀ.ਐਚ

, ਇਹ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਮ ਰਛਪਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਐੱਸ

^ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਮੀ ਮੋਰੰਡਮ ਵਿਚ ਦੱਸੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਫਟੇ ਹੋਏ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਕਈ ਟੁਕੜੇ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਿਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-

-/ ਟਰੇਇਡ ਇੱਕ "ਮੁਦਰਾ ਛਾਤੀ ਸਲਿੱਪ" ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੁਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਪੀ.ਐੱਚ

ਰਾਮ ਰਛਪਾਲ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦ ਸਟੇਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਰਾਮ ਰਛਪਾਲ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ- ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ 10,000 ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਸ ਐਕਸ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਸ੍ਰੀ ਸੇਠੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਜੋ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਰੰਸੀ ਚੈਸਟ ਸਲਿਪ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਸਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਲਈ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਥਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਪਏ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਸੇਠੀ ਦੁਆਰਾ ਵੈਸਟਨ, ਸੀ.ਜੇ., ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਲਹਿਣਾ ਸਿੰਘ (4) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਫੈਸਲਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਚ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ: -

“ਕੀ ਮੀਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਬਿਆਨ, ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਪੀਐਚ, ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਸਬਾਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸੀ ਜਿੱਥੋਂ ਕਰੰਸੀ ਚੈਸਟ ਦੇ ਫਟੇ ਹੋਏ ਟੁਕੜੇ ਖਿਸਕ ਗਏ ਸਨ। ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ?”

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਕਾਫੀ ਲੰਮੀ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਨੁਕਤਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਂ ਧਾਰਾ 27, ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗਾ। ਇਹ ਭਾਗ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: -

“ਬਸ਼ਰਤੇ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੋਵੇ।

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ.1053 ਪੰਜਾਬ 101.

ਰਾਮ ਰਛਪਾਲ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਬਾਰੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਇੱਕ ਰਾਜ-ਭਾਗ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ -----ਖੋਜੇ ਗਏ
ਤੱਥ ਨਾਲ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਖੋਸਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ-

- (1) "ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ"
- (2) "ਇੰਨਾ ਜਿੰਨਾਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ"
- <3) "ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੋਜਿਆ ਗਿਆ"।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ। ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੋਲ ਕੁਝ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ। ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਤੱਥ ਹੈ। ਖੋਜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ/ਉਸ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਰਿਤ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ-') ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਇੰਨੀ ਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਖੋਜੇ ਗਏ ਤੱਥ ਨਾਲ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਕਾਰਣ ਸਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਇੱਕ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇ ਲਾਜ਼ੀਕਲ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਖੋਜ। ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪਸ਼ਟ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਥਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਪਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪੁਆਇੰਟਿੰਗ ਆਊਟ ਨੇ ਫਾਰਮੇਸ਼ਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਖੋਜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ। ਤੱਥ'। ਸਵਾਲ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਅਤੇ 'ਤੱਥ' ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਰਣ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੈਟਾਫੋਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਇਹ ਪਾੜਾ ਹੈ

ਰਾਮ ਰਛਪਾਲ ਕਾਰਣ ਸਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਟੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੰਧ ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੁਝ ਰਾਜ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਹਾਲਾਤ ਪੁਲ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ^' ਨਿਰੰਤਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਖੋਜ ਹੋਵੇਗੀ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ, ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਇਸ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਸੇਠੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵੱਲੋਂ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ। ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਚੁੱਪ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਂਦੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਮੁੜ ਢੱਕੇ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਚੁੱਪ ਧਾਰੀ ਹੋਈ

ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਚਨਾ 'ਤੇ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਸੇਠੀ ਨੇ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਟਾ-ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦਾ। ਸ੍ਰੀ ਸੇਠੀ ਨੇ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਵੱਲ ਵੀ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਚਰਣ ਵਜੋਂ ਦੁਕਵਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਉਹ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੁਕਵਾਂ ਹੈ ^ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇੱਕ ਵਿਹਾਰਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਬਿਊਰਾਈਜ਼ਿੰਗ ਇੱਕ ਪਿੱਛਾ *LI* ਹੈ ਜੋ * ਫਲਦਾਇਕ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 27 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਕ ਲੇਖ ਦੇ ਠਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ - *■, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। . ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦੁਬਾਰਾ ਲੈ ਲਓ

ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਨਾਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਰਾਮ ਰਛਪਾਲ ਬਾਰੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਤੀਸਰਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ- ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ -----ਕੇਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।' ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ, ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ^ ਖੋਜਲਾ, ਜੇ. ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਦੀ ਖੋਜ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ . ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਖੋਜ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੋ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨੀ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਰਨ ਸਬੰਧ ਸਨ। ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਲਿੰਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 27 ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਲਿੰਕ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਨੂੰ ਟੈਪਲੇਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦੇ ਠਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਲਿੰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਖੋਜ ਅਤੇ ਉਹ ਲਿੰਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਗਿਆਨ ਹੈ।

ਇਹ ਕੜੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕੋ ਗੱਲ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਖੋਜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਤਤਕਾਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਕਾਰਣ ਸਬੰਧ ਜਹਾਜ਼ ਹੈ।

- ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਜੋਗ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਮਲਾ ਹੋਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਥਾਂ ਦੱਸ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਖੋਜ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਖੋਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ

Ram Rachhpal

^{v.}
The State

Khosla, J.

ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ; ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਉਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਉਸ ਤੱਥ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸਦੀ ਉਹ * ਖੋਜ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਫਿਰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਕਾਰਣ ਸਬੰਧ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਭਾਵੇਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਸੱਚਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟਿੰਗ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ।

ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 27 ਧਾਰਾ 24, 25 ਅਤੇ 26 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ, ਜਾਂ 1 ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਤਰ ਪ੍ਰਤੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24 ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਉਲਝਾਉਣ, ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 25 ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 26 ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ, ਸੈਕਸ਼ਨ 27 ਇੱਕ ਬੇਮਿਸਾਲ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਕੇਸ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਦੀ ਖੋਜ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਾ ਕਾਰਨ

ਸੈਕਸ਼ਨ 24, 25 ਅਤੇ 26 ਦੁਆਰਾ ਟੈਪਲੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਕੋਈ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਕਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 5 ਕੁਝ ਲਾਭ ਦੇ ਵਾਅਦੇ 'ਤੇ ਇਕਬਾਲ ਕਰਨਾ, ਇਕਬਾਲੀਆ ਝੂਠਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ - ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਡਰ ਦੇ ਮਾਰੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ 'ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣਾ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੀ ਖੋਜ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੀ ਤੁਰੰਤ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਸਰਕਮੋਟਸ , ਅਰਥਾਤ, ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਦੀ ਖੋਜ ਦੁਆਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯਕੀਨਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 27 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਝੂਠੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸੱਚ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਕ ਲੇਖ ਦੇ ਠਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲੇਖ ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਅਸਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਅਦ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਜਾਂ ਖੋਜ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪੱਕਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜੋ ਕਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਸੱਚ ਸੀ।

ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੂਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਫਰੇਮਵਰਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਸੱਚ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ, "ਮੈਂ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਏ. ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਛੁਪਾ ਲਿਆ ਹੈ" ਤਾਂ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਖੁਦ ਪਿਸਤੌਲ ਨੂੰ ਢੱਕ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਤੱਥ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਉਸ ਥਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਲੇਖ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਹੋਰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਪੱਕੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਜੋ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਧਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ PH ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੇਠੀ ਨੇ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 27 ਧਾਰਾ 24, 25 ਅਤੇ 26 ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਸਖਤੀ ਅਤੇ ਸੰਕੁਚਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਪਵਾਦ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 27 ਸਬੂਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕਰੇਗੀ।

ਰਾਮ ਰਛਪਾਲ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸਖਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਆਮ ਸਮਝ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਅਧੀਨ

v.
The State
Khosla, J. ਇੱਕ ਕਨਫੈਸ਼ਨਲ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਦੀ ਖੋਜ ਇਸਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਇੱਕ ਗੁਆ ਰੋਟੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਰੁਖ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਥਾਨ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 27 ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਦਾਰਤਾ ਜਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਮੈਂ ਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਿਛਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਐਡਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਮੈਂ ਹੁਣ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗਾ। ਮਹਾਰਾਣੀ-ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਨਾਨਾ (1) ਵਿਚ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਬੌਧੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਣੀ-ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਕਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2) ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਖੁਦ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਕ ਲੇਖ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਮਾਲੀਆ ਦਾ ਕੇਸ (2) ਆਇਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਂ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਗਠਨ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੰਨਣਯੋਗ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਥਾਂ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ। ਜਾਰਡੀਨ, ਜੇ., ਨੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਜੋੜਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਕਮਾਲੀਆ ਦਾ ਕੇਸ ਸੁਣਿਆ (2)। ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧ

(1)

ILR 14 Bom. 260

(2)

ILR 10 Bom. 595

8, ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ, ਮਹਾਰਾਣੀ ਮਹਾਰਾਣੀ ਰਫ਼ਪਾਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਸਨ

v. ਨਾਨਾ (1)। ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਦੋਖਿਆ:-

®-

ਰਾਜ

“ਸੈਕਸ਼ਨ 27 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ, Khosla, J. ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ। ਸਥਾਨ; ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਣੀ-ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਕਮਾਲੀਆ, (2), ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਪੰਚਮ (3) ਵਿੱਚ ਸਟ੍ਰੇਟ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਭੰਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਗਠਨ ਵਿਚ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਖੋਜ 'ਕੰਨ' ਸੀ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਕ੍ਰਮ'। ਇਹ ਸੈੱਟ ਕੀਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਹਰਕਤ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ, ਜਿਸਦਾ ਤੁਰੰਤ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਹ ਥਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉੱਥੇ ਗਈ; ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ - ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਤੀਜਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਖੋਜ ਇੱਕ ਕਾਰਣ ਕਾਰਨ ਵਜੋਂ”

(1) **ILR 14 Bom. 260**

(2) **ILR 10 Bom. 595**

(3) **ILR 4 ਏ.ਐਚ. 198**

ਰਾਮ ਰਫ਼ਪਾਲ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਕੁਝ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ:-

ਖੋਸਲਾ, ਜੇ.

“ਕੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

ਦੋਸ਼ੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਰਣਨ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਖੁਦ 'ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ' ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ - ਸਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸੰਪੱਤੀ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਸਵਾਲ. ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸਹੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਖੋਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀਨ ਰੈਲ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ : ਟੇਲਰ ਆਨ ਐਵੀਡੈਂਸ, ਸੈਕਸ਼ਨ 824 ਦੇਖੋ। ਜੇ ਭੇਦ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,

ਇਸ ਲਈ, ਪਦਾਰਥ ਰਹਿਤ ਹੈ। ”

ਗਾਨੂ ਚੰਦਰ ਕਾਸ਼ਿਦ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ } (1), ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਹਾਰਾਣੀ-ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਨਾਨਾ (2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰਾਮਾ ਸ਼ਿਦੱਪਾ ਬੋਰਾਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (3) ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਨਾਨਾ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ' ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਖੁਦ ਉਸ ਸਥਾਨ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿੱਥੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕੇਸ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾਨਾ ਦੇ ਕੇਸ (2), (1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1932 ਬੋਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਿਧਾਂਤ। 286 (2) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 14 ਬੰਬ. 260 (3) ਏਆਈਆਰ 1952 ਬੰਬ. 299

ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਮਾਮਲਾ *ਮੰਜੂਨਾਥਯਾ* ਬਨਾਮ *ਸਮਰਾਟ (1)* ਵਿੱਚ ਸਦਾਸਿਵਾ ਅਈਅਰ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ:-

Ram
Rachhpal
v -

<£ ਮੈਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਏ.ਸੀ. ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੂੜੇ ਦੇ ਢੇਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਡਿਸਕਵਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗ ਹੈ।"

Khosla, J.

ਦੂਜਾ ਮਾਮਲਾ *ਇਨ ਰੀ ਸੋਗਿਆਮਥੁ ਪਦਯਾਚੀ (2)* ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ *ਨੈਨਾਇਸ ਕੇਸ (3)* ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਸਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ: -

“ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਾ ਬਿਆਨ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕੁਝ ਚੋਰੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ, ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਉਸ ਥਾਂ ਤੋਂ ਖੁਦਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਛੁਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਪੁੱਟਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਤੀਜਾ ਕੇਸ *ਰਾਣੀ-ਮਹਾਰਾਣੀ* ਬਨਾਮ *ਕਮਰ ਸਾਹਿਬ (4)* ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੈਦੀ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਕੱਪੜੇ ਮੰਗਵਾਏ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਸਨ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੈਦੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ।

ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ *ਦ ਡਿਪਟੀ ਲੀਗਲ ਰੀਮੋਬਰੈਂਸਰ v.*

- (1) **W^r-557** ■—
- (2) **27 ਕਰੋੜ ਐਲਜੇ 394**
- (3) **ILR 14 Bom. 260**
- (4) **ILR 12 ਮੈਡ. 153**

ਰਾਮ ਰਛਪਾਲ ਚੇਨਾ ਨਸਵੇ, (1)। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ-
v - ਨਾਨਾ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਨੂੰ ਲਾਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਏ.ਸੀ.-
ਰਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਅਜਿਹੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਿੱਥੋਂ ਚੋਰੀ ਹੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਦਾ ਬਿਆਨ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ। *ਅਮੀਰੂਦੀਨ ਅਹਿਮਦ* ਬਨਾਮ *ਬਾਦਸ਼ਾਹ (3)* ਵਿਚ ਵੀ ਇਸੇ
ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਚੋਰੀ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਖੁਦ ਤਿਆਰ
ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਿਆਨ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ
ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਨ। *IS[^].L7 S3i*
ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ
ਰਾਣੀ-ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਨਾਨਾ (2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ *ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਸਮਰਾਟ* (4), ਸਕਾਟ-ਸਮਿਥ ਅਤੇ ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਲ, ਜੇਜੇ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ *ਬਾਦਸ਼ਾਹ • ਬਨਾਮ ਮੇਲਾ* (5), ਜ਼ਫਰ ਅਲੀ ਅਤੇ ਜੈ ਲਾਲ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਸੁਣੇ ਗਏ, *ਕਰਮ ਦੀਨ* ਬਨਾਮ *ਬਾਦਸ਼ਾਹ* (6) ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਿੰਦੂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੀ ਉੱਠਿਆ, ਅਤੇ *ਨਵਾਬ ਦੀਨ*, ਬਨਾਮ *ਬਾਦਸ਼ਾਹ* (6) 7). ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੇਸਾਂ *ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ* (8), ਅਤੇ *ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਲਹਿਣਾ ਸਿੰਘ* (9) ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਤੱਥ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸਲ ਰਿਕਵਰੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਕਰਾਂਗਾ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਫੈਸਲਾ *ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਹਾਰਾਣੀ* ਬਨਾਮ *ਪੰਚਮ* (10) ਹੈ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

- (1) **2 CWN 257**
- (2) **ILR 14 Bom. 260**
- (3) **ILR 45 ਕੈਲ. 557**
- (4) **17 ਕਰੋੜ ਐਲ.ਜੇ. 183**
- (5) **29 ਕਰੋੜ ਐਲਜੇ 967**
- (6) **ਏਆਈਆਰ 1929 ਲਾਹ. 338**
- (7) **ਏਆਈਆਰ 1933 ਲਾਹ. 516**
- (8) **ਏਆਈਆਰ 1953 ਪੀ.ਬੀ. 81**
- (9) **ਏਆਈਆਰ 1953 ਪੀ.ਬੀ. 101**
- (10) **ILR 4 ਸਾਰੇ। 198**

of the murder of a girl. A Division Bench of Ram Rachhpal

ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੜਕੀ ਦੇ ਗਿੱਟੇ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ
 ਹੈ

v.
 The State
 dis-

ਸਬੂਤ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਤਾਜ਼ਾ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ

Khosla, J.

ਕਵਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਚੋਸ਼ੀ ਨੇ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦਾ ਖੁਦ

ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਹੀ ਲਾਸ਼ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਚੋਸ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗਿੱਟਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਤਾਜ਼ਾ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕੇਸ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਰਜ ਕੇਸ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਣੀ-ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਕਮਾਲੀਆ (1), ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੌਮ ਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਕੈਦੀ ਚੋਰੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖੁਦ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਖੋਜ ਕੈਦੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿੰਦੂ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਬਰਡਵੁੱਡ ਅਤੇ ਜਾਰਡੀਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਜੇ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਕੇਸ ਰਾਣੀ-ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਨਾਨਾ (2), ਜੋ ਕਿ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਉੱਪਰ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਜਾਰਡੀਨ, ਜੇ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਮਾਲੀਆ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਲਿਆ, ਅਤੇ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕਮਾਲੀਆ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦੋ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਅਦੁ ਸ਼ਿਕਦਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਣੀ ਮਹਾਰਾਣੀ (3) ਅਤੇ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਤਾਜ (4)। ਇਹ ਦੋ ਕੇਸ • ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਹੀਏ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸੇਠੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰੋ। ਵੈਸਟਨ, ਸੀ.ਜੇ., ਦੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮੁਲਜ਼ਮ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਕੁਝ ਜਾਇਦਾਦ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਿਛਲਾ ਬਿਆਨ। ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦ

- (1) ਜੇਐਲਆਰ 10 ਬੰਬ 595
- (2) ILR 14 Bom. 260
- (3) ILR 11 ਕੈਲ. 635
- (4) 171 PLR 1913

ਵੈਸਟਨ, ਸੀ.ਜੇ., ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਰਾਮ ਰਛਪਾਲ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੇ ਅਤੇ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ, ਇਹ ਸਟੇਟ ਵਿਚਾਰ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਇਹ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਨਾਨਾ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। 1951 ਦੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 961 ਵੈਸਟਨ ਵਿੱਚ, ਸੀ.ਜੇ., ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਇੱਕ ਰਾਈਫਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਿਸਤੌਲ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਸਥਾਨ ਵੱਲ ਲੈ ਗਿਆ ਜਿੱਥੋਂ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ : -

£<ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਖੁਦ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 27 ਸਟੇਟਮੈਂਟ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਪਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਨਿਯਮ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੋਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗਠਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਉਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਵੈਸਟਨ, ਸੀ.ਜੇ., ਨੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਸੋਨਲ ਤਰਜੀਹ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੋਲ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰੋਤ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਹ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਡਿਸਕਵਰੀ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਾ ਸੱਚ। ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਪੁਆਇੰਟਿੰਗ ਆਊਟ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵੈਸਟਨ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ, ਇਸ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਗਲਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।- 1951 ਦੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 883 ਵਿੱਚ, ਵੈਸਟਨ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਵੀ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ, ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ।

ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ- ਰਿਮ ਰਛਪਾਲ ਜੋ ਸਾਡੇ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। - ਰਾਜ

ਫਾਲਸ਼ੋ, ਜੇ.—ਮੈਨੂੰ ਫਾਲਸ਼ੋ ਜੇ. ਦਾ ਉਸ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਦੂਜੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੌਰਾਨ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਤੰਗ ਨਿਰਮਾਣ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਬੰਧਤ ਵਸਤੂ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਅਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦਾ ਕੰਮ ਇਸ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਰਚਨਾ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੰਜ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ਤੋਂ ਅਸਹਿਮਤ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ

ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵੈਸਟਨ, ਸੀਜੇ, ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਹਾਲੀਆ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੁਲਕਰੀ ਕੋਟਾਯਾ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਰ ਜੌਹਨ ਬੀਓਮੋਟ ਦੁਆਰਾ ਸਥਿਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਸੇਠੀ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਕਿੰਨਾ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੀ ਬਿਆਨ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪ੍ਰਵਾਨਯੋਗ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦਖਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ, ਸਰ ਜੌਹਨ ਬਿਊਮੋਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, "ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਛੁਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਸ਼, ਕੋਈ ਹਥਿਆਰ, ਜਾਂ ਗਹਿਣੇ ਉਸ ਜੁਰਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸਦਾ ਮੁਖਬਰ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ-

(1) I.L.R. 1948 Mad. 1

ਬਾਮ ਰਛਪਾਲ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਖੌਤੀ ਫਰਮਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਇਹ ਸਿਰਫ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨੁਕਤਾ ਬੇ-ਫਾਲਸ਼ੋ ਜੇ. ਅੱਧੇ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੈਂ ਦਾ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਲਹਿਣਾ ਸਿੰਘ (1) ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

"ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਲਈ "ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਖੋਜੇ ਗਏ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਕੁਚਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲੈਣਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਲੁਕਾਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੁਲਿਸ ਉਥੇ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਵਸਤੂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਰੀਕਵਰ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਰੀਕਵਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਿਆਨ ਤਾਂ ਹੀ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਉੱਥੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਖੁਦ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਚਲੀ ਗਈ - ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਵਸਤੂ ਲੱਭ ਲਈ, ਪਰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੋ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਖੁਦ ਵੀ ਰੀਕਵਰੀ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਬਿਆਨ ਦੇਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ, ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ"

ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਹਮਾਮ ਸਿੰਘ, ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ 4 ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਉਸਾਰੀ 'ਤੇ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 1872, ਇੱਥੇ- ਕਾਮ ਰਛਪਾਲ ਨੂੰ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ^*

ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹਨ: 1 ਫਰਵਰੀ 1950 ਨੂੰ ਰਾਮ ਰਛ- 7 ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਲ ਨੇ ਬਖਸ਼ੀ ਜੈ ਦੇਵ ਪੁੱਤਰ ਅਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ 29 ਨੰਬਰੀ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਰੰਸੀ ਚੈਸਟ ਸਲਿਪ ਜੇ - ਪਾੜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਟੇ ਹੋਏ ਟੁਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਤਹਿਸੀਲ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੇਲਵੇ ਰੋਡ 'ਤੇ ਝਾੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਖਸ਼ੀ ਜੈ ਦੇਵ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਮੀਮੇ, ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਪੀਐਚ, ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਬਖਸ਼ੀ ਜੈ ਦੇਵ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਰੇਲਵੇ ਰੋਡ 'ਤੇ ਝਾੜੀਆਂ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਤਹਿਸੀਲ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਾਮ ਰਛਪਾਲ ਨੇ ਕਰੰਸੀ ਚੈਸਟ ਸਲਿਪ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ.ਡੀ. ਦੇ ਫਟੇ ਹੋਏ ਟੁਕੜੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਬਖਸ਼ੀ ਜੈ ਦੇਵ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 29. ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੀਮੇ, ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਪੀਐਚ, ਅਤੇ ਕਰੰਸੀ ਚੈਸਟ ਸਲਿੱਪ ਦੇ 27 ਫਟੇ ਹੋਏ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੀਮੇ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀਜੇ,

ਕਰੰਸੀ ਚੈਸਟ ਸਲਿੱਪ ਦੇ ਫਟੇ ਹੋਏ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ।

ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੀਮੋ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਪੀਐਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਤੋਂ, ਫਟੇ ਹੋਏ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਤੋਂ। ਦੀ ਕਰੰਸੀ ਚੈਸਟ ਸਲਿੱਪ ਹੋਈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰ ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਲ, ਸੀਜੇ (ਹੈਰੀਸਨ, ਟੇਕ ਚੰਦ, ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਆਗਾ ਹੈਦਰ, ਜੇ. ਜੇ., ਸਹਿਮਤ) ਨੇ ਸੁਖਨ ਬਨਾਮ ਇ ਕਰਾਊਨ (1) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ: -

'ਸੈਕਸ਼ਨ 27 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦੋ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ : - (1) ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਖੋਜ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ ਹੋਵੇ। ਤੱਥ ਦੇ. ਇਹ ਸਥਿਤੀ "ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਖੋਜੀ ਗਈ" ਵਾਕਾਂਸ਼ ਤੋਂ ਅਤੇ ਸਮੀਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਹੈ

ਰਾਮ ਰਛਪਾਲ ਨੇ "ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੋਜਿਆ" ਵਿਧਾਇਕ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ-

u - ਤੱਥ

ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ lature

. ਵਿੱਚ

. ਰਾਜ

ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਤੱਥ ਦਾ

ਨਤੀਜਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-

quence, ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਕਾਰਨ ਹਮਾਮ ਸਿੰਘ,

-----ਇਸਦੀ 'ਖੋਜ' ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ

ਜੇ-

ਅਤੇ ਤੱਥ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

•

ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜੋ ਕੋਈ

ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ

ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (2)। ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਖੋਜੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ 'ਸੰਬੰਧੀ' ਹੋਣਾ

ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 'ਸੰਬੰਧ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਰਨਾ' ਜਾਂ 'ਜੁੜਨਾ' ਅਤੇ

ਸ਼ਬਦ 'ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਸਪੱਸ਼ਟ, ਨਿਰਵਿਘਨ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਜਾਂ

ਨਿਰਵਿਵਾਦ'। ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਲਈ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ

ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ***** ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ,

ਜਦੋਂ ਜੋੜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ -

ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਸਿਰਫ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤੱਥ ਦੀ ਖੋਜ ਦਾ ਤਤਕਾਲੀ

ਜਾਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਕਾਰਨ ਸੀ।

ਸੁਖਨ ਬਨਾਮ ਦ ਕਰਾਊਨ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ , ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰ ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਲ, ਸੀ.ਜੇ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਉੱਪਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੁਲਕਰੀ ਕੋਟਾਯਾ ਬਨਾਮ ਕਿੰਗ ਸਮਰਾਟ (2) ਵਿੱਚ , ਸਰ, ਜੌਨ ਬਿਊਮੋਟ ਨੇ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ: -

ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੋਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਇਸ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਤੱਥ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਖੋਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੁਝ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਣਕਾਰੀ _____ ਸੁੱਚੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਪਰ ਬਾਰਨ ਰਛਪਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਹੱਦ ਬਨਾਮ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ

ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸਹੀ ਸੁਭਾਅ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ <1 ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਚੋਰੀ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਸਤੂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਸ਼, ਕੋਈ ਹਥਿਆਰ, ਜਾਂ ਗਹਿਣੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ।"

ਪੁਲਕਰੀ ਕੋਟਾਯਾ ਬਨਾਮ ਕਿੰਗ ਸਮਰਾਟ (1) ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਸੁਖਨ ਬਨਾਮ ਤਾਜ (2) ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਉੱਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਨਿਰਮਾਣ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ।

(1) I.L.R. 10 Lah. 283

(2) 49 Bom. L.R. 508

ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਪੰਚਮ (3) ਵਿੱਚ, 1882 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪੰਚਮ ਨੇ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੁਰ ਡੇਰ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਲੜਕੀ ਦੀਆਂ ਗਿੱਟੀਆਂ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਥਾਂ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਕੁੜੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਗਿੱਟੀਆਂ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਪੰਚਮ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਸਟੂਅਰਟ, ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਬ੍ਰੈਡਰਸਟ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ। ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਸਟੂਅਰਟ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬ੍ਰੈਡਰਸਟ, ਜੇ. ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਧਾਰ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਨਾਕਾਫੀ ਸਨ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਸਿੱਧੇ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਸਿੱਧੇ, ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ: -

“ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਗਿੱਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖੁਦ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਪਏ ਸਨ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ, ਇਹ ਖੋਜ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ

ਰਾਮ ਰਛਪਾਲ
ਵੀ.
ਰਾਜ

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਐਕਸ

ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਇਰਾਦਾ ਮੇਰੇ ਲਈ
ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ
ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 25 ਅਤੇ 26 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ
ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਸੀ
ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ, ਅਜਿਹੇ ਇਕਬਾਲੀਆ
ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਭੁੱਲਣਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦੇ ਕੇ, ਜਦੋਂ
ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਹੋਵੇ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈ ਗਈ
ਮਨਾਹੀ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ
27 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਢਿੱਲ ਨੂੰ
ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ
ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ
ਖੋਜੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਤੱਥ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਮਹਾਰਾਣੀ - ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਕਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (1), ਜਾਰਡੀਨ, ਜੇ.
(ਬਰਡਵੁੱਡ, ਜੇ., ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ), ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਪੰਚਮ (2) ਵਿੱਚ ਸਟਰੇਟ, ਜੇ.
ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਮਹਾਰਾਣੀ-ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਹਾਨਾ (3) ਵਿੱਚ, ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ
ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤੇ:-

੫ ਅਸੀਂ ਨਾਨਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਕਿੱਥੇ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ

- (1) 49 Bom. L.R. 508
(2) I.L.R. 10 Lab. 283
(3) I.L.R. 4 AU. 198

ਇਸਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਦਿਖਾਵਾਂਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਨਾਨਾ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ। (ਅਸੀਂ, ਭਾਵ, ਮੁੱਖ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਅਤੇ ਪੰਚ)। ਨਾਨਾ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੱਬੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਘੜੇ ਨੂੰ ਪਾੜ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਮਹਾਰਾਣੀ-ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਨਾਨਾ (3) ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

- (1) **ILR 10 Bom. 595**
- (2) **ILR 4 ਸਾਰੇ। 198**
- (3) **ILR 14 Bom. 260**

ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਚੋਸੀ ਵੱਲੋਂ ਖੁਦ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਅਧੀਨ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ -----। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ *ਰਾਣੀ-ਮਹਾਰਾਣੀ* ਬਨਾਮ *ਕਮਾਲੀਆ* ਅਤੇ ਹਮਾਮ ਸਿੰਘ, ਇੱਕ ਹੋਰ (1), ਅਤੇ *ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਹਾਰਾਣੀ* ਬਨਾਮ *ਪੰਚਮ* (2), ਜੋ ਨੂੰ ਵਾਰਡ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ਵੀਕੋਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਰਜੈਟ, ਸੀਜੇ (ਬੇਲੇ, ਸਕਾਟ ਅਤੇ ਪਾਰਸਨ, ਜੇਜੇ, ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ), ਨੇ ਕਿਹਾ:-

“ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਾਲੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਨੂੰ ਭੰਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਬਰਾਬਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਜੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਡਿਸਕਵਰੀ ਦਾ "ਨਤੀਜਾ" ਸੀ। ਜਾਣਕਾਰੀ। ਇਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਹਰਕਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸਦਾ ਤੁਰੰਤ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਚੋਸੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਸਥਾਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਉੱਥੇ ਗਈ; ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਛਪਾਈ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਅਸਲੀ ਨਤੀਜਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਖੋਜ ਇੱਕ ਕਾਰਣ ਕਾਰਨ ਵਜੋਂ।”

ਸਾਰਜੈਟ, ਸੀਜੇ, ਜਾਰਡੀਨ, ਜੇ. ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਜੇ . ਨੇ *ਮਹਾਰਾਣੀ-ਮਹਾਰਾਣੀ* ਬਨਾਮ *ਕਮਾਲੀਆ* ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ (1) ਨੇ ਕਿਹਾ:-

“ਮੈਨੂੰ ('ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੀ ਮੋਸਨਿੰਗ' ਤੋਂ ਯਕੀਨ ਹੈ, ਕਿ ਫੀਲਡ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਓਪਰੇਟੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਨਾਨਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਤੀਜੇ ਸਨ।”

(1) I.L.R. 10 Bom. 595

(2) I.L.R. 4 All. 198

ਵਾਰਟਨ ਦੇ ਲਾਅ ਲੈਕਸੀਕਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮ ਰਫਪਾਲ *ਕਾਰਨ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਕੜੀ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ- ਦ ਸਟੇਟਸਮਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਲਰਨ ਬਨਾਮ ਲੰਡਨ ਅਤੇ - ਸਬਰਬਨ ਜਨਰਲ ਪਰਮਾਨੈਂਟ ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਹਮਾਮ ਸਿੰਘ, (1) ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦਲੀਲ J* ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੀਮੋ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਜਾਣਕਾਰੀ।

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ PH, ਖੋਜ ਦਾ 'ਕਾਰਨ ਕਾਰਨਾਂ* ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਸੀ।

1889 ਵਿੱਚ ਰਾਣੀ-ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਨਾਨਾ (2) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ, ਸੱਠ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਅਧੀਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਤਾਜ (3), ਮਹਾਰਾਣੀ-ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਕਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (4) ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰਾਣੀ-ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਨਾਨਾ (2). ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, 1941 ਦੇ ਐਕਟ XV ਦੁਆਰਾ, 'ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ "ਜਾਂ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ" ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, 1941 ਦੇ ਐਕਟ XV ਦੁਆਰਾ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 (2) ਦੀ ਸੋਧ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 1940 ਦੇ ਯੂਪੀ ਐਕਟ IX, 1940 ਦੇ NWFP ਐਕਟ VIII ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। 1940 ਦਾ II ਅਤੇ 1941 ਦਾ ਬੰਬੇ ਐਕਟ XIII। ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ 1941 ਦੇ ਐਕਟ XV ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, ਮਹਾਰਾਣੀ-ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਨਾਨਾ (2) ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਲਾਰਡ ਓ'ਹਾਗਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਡਡਜਨ ਬਨਾਮ ਪੇਮਬਰੋਕ (5) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ

ਰਾਣੀ-ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਨਾਨਾ (2) ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੈ।

- (1) **(1890) 25 QBD 485 'ਤੇ 488-489**
- (2) **ILR 14 Bom. 260 (FB)**
- (3) **171 PLR 1913**
- (4) **ILR 10 Bom. 595**
- (5) **(1876-77) 2 ਏ.ਸੀ. 284**

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

